

Spoštovani gospod
Borut Pahor
Predsednik Vlade RS
Gregorčičeva 20
1000 Ljubljana

Ljubljana, 22. september 2009

Muraši – robi* na robu

Odrpito pismo predsednice Nove Slovenije predsedniku Vlade RS

Spoštovani predsednik slovenske vlade gospod Borut Pahor,

k odločitvi, da vam pišem, so me privedla mnoga pisma, ki jih te dni prejemamo na tajništvu Nove Slovenije od naših državljanov, predvsem iz severovzhodnega dela Slovenije, še posebej iz Prekmurja.

Verjamem, da tudi vas, gospod predsednik slovenske vlade, zaposluje vprašanje, kje je prihodnost Pomurja ta hip, ko se dolgotrajno in mukotrpno poslavlja Mura, zadnji socialistični gigant, politični in socialni eksperiment, ki je nastal po letu 1945 iz dveh nacionaliziranih šivalnic perila.

Mura je (bila) predvsem zgodba o ljudeh. Nitke te zgodbe tečejo že 84 let. V zadnjih mesecih se šivalni stroji vrtijo vedno bolj počasi in Pomurci trepetajo, da je blizu trenutek, ko se bodo povsem ustavili. Potem se bo za vse čase ustavila tudi zgodba o Muri.

... in včeraj se je ustavila ...

Odslej bo Mura sinonim za poraz ženskosti, kot pravi znani prekmurski psihiater in nekdanji poslanec dr. Jože Magdič, ki dodaja, da "Murine delavke nimajo razloga, da bi prišle k meni. Ker če greš k psihiatru, to pomeni, da imaš še upanje. To v resnici zadnje umre. V njih pa je upanje umrlo in ne potrebujejo zdravnika."

Gospod premier, ali ni prav vlada, ki jo vodite, vneto zagovornica enakosti in še posebej zaščitnica ženskih pravic in dostojanstva žensk? Murine ženske so ostale same na tem svetu! Ni uprave podjetja, od nikoder ni lastnikov, ni sindikata, ki so ga dolga leta »futrare«, čakajo na vaš obisk, ki ste ga obljubili za mesec maj (letošnji?), ni nobenega od vaših ministrov, ni Kučana, nikogar ni, nikogar ... Semolič pa si v osrčju Evrope v tretjem tisočletju privoščil prvorazredno zlorabo človeškega dostojanstva: Murine ženske naloži na avtobuse, jih odloži pred vladno palačo in izda ukaz: "Molčati!"

Prekmurje je zmeraj na robu: stoletja je bilo madžarski rob, nato jugoslovanski, zdaj slovenski rob. Dr. Anton Trstenjak je Prekmurcem v knjigi Misli o slovenskem človeku zapisal takšno značajsko popotnico: "Popolna politična in kulturna ločenost od drugih Slovencev ter odvisnost od Madžarov je rodila zavest narodne osamljenosti, ki ji slovensko narodno jedro niti po imenu ni bilo znano do zadnjih časov. Duša prekmurskih Slovencev se je mogla izživljati le v domačih navadah, verah, pesmih, jeziku ter v verstvu. Katoliška vera se je tako globoko vtisnila v prekmursko dušo, da tvori še danes eno osnovnih potez ljudskega značaja. Četrtnina ljudstva je evangeličanska, ta del ljudi je bolj racionalističen. Lastna gruda pomeni prekmurskemu človeku silno mnogo, tako materialno kakor čustveno. Pomanjkanje ga sili k izseljevanju ter k iskanju zaslužka v tujini. To vpliva tudi na nestalnost značaja. **Delavnost in skromnost pa ga rešujeta iz najhujše bede.**"

Če hočemo razumeti sedanjo tragično situacijo Mure, moramo pogledati ozadje tega problema. Zdi se, da je v Pomurju v preteklosti šlo za načrtno ugašanje nekdanjih močnih gospodarskih subjektov. Pa tudi finančnih subjektov, saj je npr. nekdanja Pomurska banka nekoč bila delniška družba, danes pa je le malo več kot bančno okence. Umiranje gospodarskih subjektov v Pomurju v 80-tih letih je generiralo **strahovito brezposelnost, ki jo je reševala Mura**. Zaradi tega je Mura konec 80-tih let zaposlovala okrog 6.500 delavcev. Če bi Mura takrat ostala na približno 4.000 zaposlenih, bi njena zgodba danes bila povsem drugačna. Danes povsem brez koristi, za ohranitev jasnega slovenskega spomina pa bo nujno analizirati in odgovoriti na vprašanja o vsebinskem lastninjenju slovenskega gospodarstva, o vlogi tesnih sodelavcev Foruma 21 in o vlogi Semoličevega sindikata, ki so mu tudi **Murine delavke plačevale svojo pogubo**.

Gospod predsednik, v Novi Sloveniji smo izjemno razočarani nad ignorantskim odnosom vaše vlade do reševanja težav v pomurskem tekstilnem gigantu Mura. Vladi je malo mar za 3.300 zaposlenih, ki v zadnjih mesecih postajajo resnično samo še personalne šifre. Vladajoči strukturi je zbledel spomin na tista leta, ko je Mura kot eden največjih slovenskih izvoznikov z znatnimi krvavo zasluženimi deviznimi prilivi poganjala razvoj, ne le pomurskega gospodarstva, ampak tudi mnogih drugih gospodarskih družb po širni Sloveniji. Vlada pozablja, da so edino ljudje z dežele ob reki Muri lahko 84 let gradili tovarno Mura. Toda vaš odnos do ljudi ob Muri je vaša vlada in vladajoča koalicija pokazala s sramotno nizko udeležbo ministrov in poslancev na državni proslavi ob združitvi prekmurskih Slovencev z matičnim narodom 14. avgusta v Beltincih. Vaša vlada preprosto ne razume, da je reševanje skupine Mura ekonomsko – socialni projekt.

V osemnajstih letih samostojne Slovenije se je našel denar – veliko denarja – za sanacijo mnogih gospodarskih in finančnih slovenskih družb. **Mora se najti denar tudi za Muro**. Minister Lahovnik, univerzitetni učitelj ekonomije, očitno gleda samo številke. Ne gleda s srcem, ne vidi ljudi, ki so v Muri pustili svoje srce in ponos. Minister Svetlik pa prioriteten redefinira pojem **slovenske družine**. Ja, zaradi včeraj poteptanega človeškega dostojanstva v Muri bo žal v Prekmurju tudi vse manj družin.

Ljudmila Novak
predsednica

Gospod predsednik slovenske vlade, dovolim si vas spomniti na vašo obljubo o načrtu strateškega razvoja Pomurja in o imenovanju skupine ljudi, ki bi realizirala ta projekt. Ponujamo vam roko in pomoč. Brez honorarjev! V Novi Sloveniji smo že leta 2004 imenovali Skupino za Prekmurje, ki je v prejšnjem mandatu realizirala nekaj projektov, nekaj pa jih na realizacijo še čaka. Naši poslanci so dosegli, da je v **Resoluciji o nacionalnih razvojnih projektih za obdobje 2007 – 2023** zapisanih tudi nekaj konkretnih razvojnih projektov za Pomurje. V kolikor je vaš namen za Pomurje iskren, potem se morajo vaše obljube udejanjati vsaj v tanki rezini proračunov RS za leto 2010 in za leto 2011, sicer je vse skupaj samo še ena potegavščina. Od vas pa je odvisno, ali boste našo roko sprejeli ali jo zavrnil.

S spoštovanjem,

---

* rób = suženj (SSKJ)